

Nr 713

Av herrar Hægglom och Källenius, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 54, angående reformering av den obligatoriska skolan m. m.*

(Lika lydande med motion nr 590 i Första kammaren)

I proposition nr 54 om reformering av den obligatoriska skolan m. m. redovisas att bland remissinstanserna rått stark splittring i fråga om namnet på den nya skolformen. Departementschefen anger, utan att dock redovisa enligt vilka statistiska metoder han fått fram sitt resultat, att en svag övervikt föreligger för benämningen grundskola, vilken han själv accepterar. Av propositionen framgår dock, att inom länskolnämnderna, som torde vara den remissinstans, som har det bredaste underlaget, föreligger klar majoritet för bibehållandet av benämningen folkskola.

Naturligtvis har namnfrågan en underordnad betydelse i förhållande till övriga faktorer, som kommer att avgöra den nya skolans verksamhet. Men sett från denna synpunkt är också skälen till en namnändring av mycket ringa betydelse, så ringa att ingen ändring är motiverad. Hänvisningen till att ett bibehållande av namnet folkskola skulle skapa administrativt virrvarr kan inte vara avgörande, då vi redan bakom benämningen folkskola har dels sjuårig obligatorisk skola, dels åttaårig obligatorisk skola och obligatorisk skola med valfritt åttonde läsår. Vad som nu förestår är att vi får nioårig obligatorisk skola. I den mån som man under övergångstiden behöver hålla dessa skoltyper isär ur administrativ synpunkt bör det vara tillfredsställande att särskilja dem genom att de i administrativa sammanhang kallas sjuårig, åttaårig och nioårig folkskola. För allmänhetens del behöver inga sådana distinktioner göras. Varje ort vet hur dess skola är organiserad. Inom överskådlig tid kommer ju f. ö. den nioåriga folkskolan att vara överallt genomförd, varefter inga som helst svårigheter av administrativ eller organisatorisk synpunkt kvarstår.

Vad den blivande obligatoriska nioåriga skolan har gemensamt med nuvarande folkskola är främst, att den är obligatorisk med allmän skolplikt. Vid dess utformning har man eftersträvat förverkligande av demokratiska principer med samma möjligheter för alla att bli delaktiga av skolans undervisning och fostran. Då folklig är svensk översättning av det grekiska demokratisk, är det ett logiskt samband mellan namnet folkskola och den nya skolans mål, organisation och verksamhet.

Vid namnet folkskola låder inget begrepp av mindervärde, som skulle kunna motivera namnets slopande. Tvärtom är vår folkskolas långa fina

traditioner och dess hittills visade förmåga att anpassa sig efter utvecklingens krav av alla högt skattade. Det finns ingen anledning och blir till ingen nytta att genom ett nytt namn på den nya skolan markera ett avståndstagande från den förutvarande. Folkskolenamnets popularitet har tydligt kommit till synes i den allmänna opinionen att få behålla folkskollärarnamnet. Även departementschefen har gett efter för denna opinion, men behåller man namnet folkskollärare och borttar namnet folkskola, har man en lärarbenämning från en skola som ingenstans finnes. Vad en folkskollärare är kan då t. ex. få definieras som en lärare i grundskolans mellanstadium.

Vi hemställer,

att riksdagen ville avslå Kungl. Maj:ts förslag att den allmänna obligatoriska skolan skall benämnas grundskola och i stället besluta att benämningen skall vara folkskola.

Stockholm den 23 mars 1962

Einar Hægglom

Sten Källenius

Nr 714

Av herrar **Hægglom** och **Turesson**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 54, angående reformering av den obligatoriska skolan m. m.*

(Lika lydande med motion nr 609 i Första kammaren)

De möjligheter till differentiering av den yrkesförberedande utbildningen, som skapas enligt departementschefens förslag i prop. 54 angående reformering av den obligatoriska skolan m. m., är i hög grad otillfredsställande. Avvikelse från de nio normerade linjerna tillåtes endast i fråga om skoglig undervisning, dock under onödigt restriktiva former. När det gäller jordbruket tillåtes förefintlig samverkan mellan den blivande obligatoriska nioåriga skolan och lantmannaskolor endast i de fall, då sådan redan förekommit inom försöksskolan. Skoldistrikt som fått börja sin försöksverksamhet så sent att de ännu inte hunnit fram till nionde årskursen får ingen sådan möjlighet. Detta strider uppenbart mot den vid skolans utformning vidhållna principen om alla elevers rätt till en lika god undervisning. Även i fråga om andra speciella näringsgrenar, lokaliserade till vissa orter, tillåtes inte någon differentiering som tillmötesgår näringslivets speciella önsknings. Vad man tycks frukta är att den förberedande yrkesutbildningen mister sin allmänna karaktär.